

סדר

תוספתא יומית

בהגהה חדשה לפי גסחאות מדיקות ובנקוד מלא

בפי תקנת והדרכת

מרן מוהרא"ש שליט"א

הלמוד לשבוע פרשת ויצא (א' - ז' בסלו) תשע"ה

מסכת בתבות (ב - ח)

יצא לאור ערב שבת קדש לסדר תולדות תשע"ה
על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי פרסלב
עיר הקדש ירושלים תובב"א

הַזְדַּמְנוֹת נִפְלְאוּ!

”הַמִּשְׁתַּתֵּף בְּהַדְפָּסַת ”אֲשֶׁר
בַּנְחַל”, (אף כַּמּוֹה אֲנָשִׁים בְּנִחַד), יִזְכֶּה
לְיִשׁוּעָה בְּכָל עֵינֵן שִׁיִּצְטָרֵךְ...”

(כ"ק מרן מוהרא"ש שליט"א)

לְנִטְיִילַת חֵלֶק בְּהַדְפָּסַת הַכָּרְכִים
הַקְדוּשִׁים שֶׁל 'אֲשֶׁר בַּנְחַל':

052-7622316

יום ראשון, ראש חדש כסליו

למדת פבר דף היומי? בבלי: יבמות נ'; ירושלמי: שבועית כט

מסכת כתבות פרק שני

א. עדים שאמרו: 'מעידין אנחנו בפלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה, עובד פוכבים נתין וממזר' – עד שלא נחקרה עדותן בבית דין, אמרו: 'בדאין אנו' – הרי אלו נאמנין. משנחקרה עדותן בבית דין, אמרו: 'בדאין אנו' – אין נאמנים. זהו כללו של דבר: עדים שהעידו לטמא, לטהר, לרחק ולקרוב, לאסור ולהתיר, לפטור ולהיוב, עד שלא נחקר עדותן בבית דין אמרו: 'בדאין אנו' – הרי אלו נאמנין, משנחקרה עדותן בבית דין אמרו: 'בדאין אנו' – אין נאמנין.

ב. יפה כח שטר מכח עדים, ויפה כח עדים מכח שטר. יפה כח שטר – שהשטר מוציא אשה מבעלה, מה שאין כן בעדים.

יָפָה בַח עֲדִים – שְׁהַעֲדִים שְׁאָמְרוּ: 'מֵת פְּלוֹנִי' תִּנְשָׂא אֶשְׁתּוֹ.
כְּתוּב בְּשֹׁטֶר: 'מֵת פְּלוֹנִי' – לֹא תִנְשָׂא אֶשְׁתּוֹ. אִם אָמְרוּ: מֵה
שְׁכְּתוּב בְּשֹׁטֶר זֶה שְׁמַעְנֵנוּ וְשִׁכַּחְנוּ – תִּנְשָׂא אֶשְׁתּוֹ. כּוֹתֵב אָדָם
עֲדוּתוֹ בְּשֹׁטֶר וּמַעֲיֵד עָלֶיהָ אֶפְלוּ לְאַחַר מֵאָה שָׁנִים.

ג. יָפָה בַח שֹׁטֶר מִכַּח כְּסָף, וַיָּפָה בַח כְּסָף מִכַּח שֹׁטֶר, שְׁהַשֹּׁטֶר
גּוֹבֵה מִנְּכַסִּים מְשַׁעֲבָדִים, מֵה שְׁאִין בֵּן בְּכֶסֶף. יָפָה בַח כְּסָף
שְׁהַכְּסָף פּוֹדֵה אֶת הָעֶרְכִּין וְאֶת הַחֶרְמִין וְאֶת הַהֶקְדָּשׁוֹת וְאֶת
מַעֲשֵׂר שְׁנִי, מֵה שְׁאִין בֵּן בְּשֹׁטֶר. יָפָה בַח שֹׁטֶר וְכֶסֶף מִכַּח
חֲזָקָה, וְכֵחַ חֲזָקָה מִכַּח שֹׁטֶר וְכֶסֶף. יָפָה בַח שֹׁטֶר וְכֶסֶף, שְׁשֹׁטֶר
וְכֶסֶף קוֹנִים עֶבֶד עֲבָרִי, מֵה שְׁאִין בֵּן בְּחֲזָקָה. יָפָה בַח חֲזָקָה,
שְׁאִם מְכַר עֶשֶׂר שָׂדוֹת, בֵּינָן שְׁהַחֲזִיק בְּאַחַד מֵהֶם – קוֹנֵה אֶת
כָּלָם. אֲבָל לֹא נִתֵּן לוֹ אֲלֵא דְמִי אַחַת מֵהֶן, אוֹ לֹא כָּתֵב לוֹ אֲלֵא
עַל אַחַת מֵהֶן – לֹא קָנָה אֲלֵא אוֹתָהּ שָׂדֵה בְּלֶבֶד.

ד. מֵאֲתִים לְבַתּוּלָה וּמִנָּה לְאֶלְמָנָה, גִּזְק וַחֲצִי גִזְק, תַּשְׁלוּמֵי כְּפָל
תַּשְׁלוּמֵי אֶרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה – בְּלֵן אַף עַל פִּי שְׁאִין כְּתוּבִין בְּשֹׁטֶר
גּוֹבִים מִשְׁעֲבָדִין.

ה. האשה שאמרה: 'אשת איש אני', וחזרה ואמרה: 'איני אשת איש' – נאמנת, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. אמרה: 'נשפית וטהורה אני, ויש לי עדים שטהורה אני' – אין אומרין נמתין עד שיבואו עדים ויתירוה, אלא מתירין אותה מיד, אם משהותרה באו עדים, ואמרו: נשפית היא – הרי זו לא תנשא, נשפית וטמאה היא, אף על פי שיש לה בנים – תצא. עד אמר: נשפית וטמאה היא, ועד אומר נשפית וטהורה היא. אשה אומרת: נשפית וטמאה היא, ואשה אומרת נשפית וטהורה היא – הרי זו לא תנשא, ואם נשאת – לא תצא.

ו. שתי נשים שנשבו, זאת אומרת: 'אני טמאה וחברתי טהורה', וזאת אומרת: 'אני טמאה וחברתי טהורה' – נאמנת. 'אני טהורה וחברתי טמאה' – אינה נאמנת. 'אני וחברתי טמאות' – נאמנת על עצמה ואינה נאמנת על חברתה. 'אני וחברתי טהורות' – נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה.

ז. וכן שני אנשים שנשבו, זה אומר: 'חברי כהן', וזה אומר: 'חברי כהן' – נותנין להן. אבל לחוקה אין נאמנין, עד שיהו

שְׁלֹשָׁה, בְּדֵי שְׁיָהוּי שָׁנִים מְעִידִין עַל זֶה וּשְׁנַיִם מְעִידִין עַל זֶה. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: אַף אֵין גּוֹתְנִין לְהֵן עַד שְׁיָהוּי שְׁלֹשָׁה, בְּדֵי שְׁיָהוּי שָׁנִים מְעִידִין לְזֶה, וּשְׁנַיִם מְעִידִין לְזֶה. מַעְלִין לְכַהֲנָה לְיָוֵה וַיִּשְׂרָאֵלִים עַל פִּי עַד אֶחָד, אֲבָל אֵין מְשִׁיאֵין אֶלָּא עַל פִּי שָׁנִים. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: אַף אֵינּוּ נֶאֱמָן לְהֶאֱכִילוּ בְּתְרוּמָה, עַד שְׁיָהוּי שְׁלֹשָׁה, שָׁנִים מְעִידִין לְזֶה וּשְׁנַיִם מְעִידִין לְזֶה.

ח. אָמַר רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר: אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׁיֵישׁ עוֹרְרִין, אֲבָל בְּזִמְן שְׁאֵין עוֹרְרִין – מַעְלִין לְכַהֲנָה עַל פִּי עַד אֶחָד, אֵיזְהוּ עֲרַעֵר? אִם אָמְרוּ: 'הֵאֵיךְ קָפִין פְּלוֹנֵי לְכַהֲנָה, שְׁלֹא נָשָׂא כְּפִיו מִיָּמָיו, שְׁלֹא נָטַל כְּפִיו מִיָּמָיו?!' – אֵין זֶה עֲרַעֵר. 'שְׁהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוּ בֶן חֲלוּצָה, עוֹבֵד בּוֹכָבִים, נִתִּין וּמְזוֹר' – הֲרֵי זֶה עֲרַעֵר. רַבֵּי הֶעֱלָה לְכַהֲנָה עַל פִּי עַד אֶחָד, רַבֵּי יוֹסִי הֶעֱלָה לְכַהֲנָה עַל פִּי עַד אֶחָד.

ט. נִפְלָה לְעֹזָה בְּעִיר¹. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר: אֵין לְעֹזָה רֵאִיָּה, אֶלָּא כֹּל שְׁיֵישׁ לוֹ עֲרַעֵר – יָבֵא וַיֹּאמֶר. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר

---

¹ יֵצֵא לְעֹזָה בְּעִיר שְׁהוּא פְּסוּל מִן חֲכֻהֲנָה, אֲבָל אוֹתוֹ לְעֹזָה יֵצֵא רַק בְּעִיר, וְלֹא תְּחֻזַּק בְּבֵית דִּין.

משם רבי שמעון בן הספני: מעלין לכהנה על פי עד אחד, ולא על פי עד אחד בלבד אמרו, אלא אפלו אשה, לא כשתבא אשה לבית דין, אלא כשתאמר, ותנו לו².

יום שני, ב' כסליו

למדת כבר דף היומי? בבלי: יבמות נא; ירושלמי: שביעית ל

מסכת כתבות פרק שלישי

א. שתי חזקות לכהונה בארץ ישראל – נשיאות בפנים וחלוק גרנות. ובסוריא ועד מקום ששלוחי ראש חדש מגיעים – נשיאות בפנים אבל לא חלוק גרנות. ובבל בסוריא. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף אלכסנדריא של מצרים בראשונה, מפני שבית דין קבוע שם. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בשם

² אם היא אומרת על איש שהוא חוץ לבית שהוא בהן, שומעים לה ונתנו לו את תרומתם.

שֶׁהִתְרוּמָה חֲזָקָה לְפָהֳנָה בְּחֵלֹק גְּרָנוֹת, כִּד מְעַשֵּׂר רֵאשׁוֹן חֲזָקָה לְלוּיָהּ בְּחֵלֹק גְּרָנוֹת, וְהִמְחִילַק בְּבֵית דִּין – אִין לוֹ חֲזָקָה לְפָהֳנָה.

ב. הַכֵּל נְאֻמָּנִים לְהַעֲיִדָה, אֶפְלוּ בְּנֵה אֶפְלוּ בְּתֵה, חוּץ מִמָּנָה וּמִבְעֻלָּה, שְׂאִין אָדָם מַעֲיֵד עַל יְדֵי עֲצֻמוֹ. אָמַר רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן חֲקָצָב: הַמְעוֹן הַזֶּה! לֹא זֹוה יָדָה מִתּוֹךְ יְדֵי מְשַׁעָה שְׁנַכְנְסוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לִירוּשָׁלַיִם וְעַד שְׂיִצְאֹו, וְאָף עַל פִּי כּוֹ, יַחַד לָהּ בֵּית בְּחֻצְרָה, וּכְשֶׁהִיא יוֹצְאָה – יוֹצְאָה בְּרֵאשׁ בְּנֵיָה, וּכְשֶׁהִיא נִכְנָסָת – נִכְנָסָת בְּסוֹף בְּנֵיָה, וְהִיָּתָה נְזוּנָת מִנְּכַסִּיו. לֹא נְתִיחָדָה עִמּוֹ אֶלָּא עַל פִּי בְּנֵיָה.

ג. נְאֻמָּן אָדָם לֹזְמֵר: 'כִּד אָמַר לִי אֲבָא – מִשְׁפָּחָה זֹו טְמֵאָה וּמִשְׁפָּחָה זֹו טְהוֹרָה, שְׂאֶכְלָנוּ בְּקִצְצָה שְׁל בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי,³ וְשְׂאֶמַר לוֹ רַבּוֹ לְפְלוֹנִי: 'צֵא וּמָבּוּל לְתֵרוּמָתָךְ, וְשֶׁהִינּוּ מוֹלִיכִין

---

³ נִזְהָגִים הָיוּ, אִם אֶחָד מִן הָאֲחִים נָשָׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה הוֹנְנָת לוֹ, הִינּוּ שׁוֹשׁ לָהּ פְּסוּל מִשְׁפָּחָה, בָּאִים בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה, וּמְבִיאִים חֵבִית מְלֵאָה פְּרוֹת, וְשׁוֹבְרִים אוֹתָהּ בְּאֲמֻצַּע רִחְבָּהּ, וְאוֹמְרִים: אֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲחִינוּ פְּלוֹנִי נָשָׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה הוֹנְנָת לוֹ, וּמִתִּירָאִים אָנוּ שְׂמָא יִתְעַרְבּ וְרַעוּ בְּזַרְעֵנּוּ, בּוֹאוּ וְקַחוּ לָכֶם דְּגִמָּא, אוֹת וְסִימָן, וְזָרוּן לְדוֹרוֹת שְׁלֵא יִתְעַרְבּ וְרַעוּ בְּזַרְעֵנּוּ. וּבִירוּשָׁלַיִם קְדוּשִׁין אִיתָא: 'וְהִתְיַחֲסוּ מִלְּקַמִּים וְאוֹמְרִים: נִקְצִין פְּלוֹנִי מִמִּשְׁפָּחָתוֹ'; וְלָכֵן נִקְרָאת 'קִצְצָה'.

חלה ומתנות לפלוני כהן על ידי עצמו, אבל לא על ידי אחר, וכלן, אם היה פוטי ונתגיר, עבד ונשתחרר – אין נאמנים. ואין נאמן לומר: 'דרך היה לפלוני במקום הזה' – 'מעמד ומספד היה לפלוני במקום הזה'. עובד פוכבים ונתגיר עבד ונשתחרר הרי אלו אין נאמנים לומר: 'זכור הייתי בפלוני שחיב לפלוני מנה', ו'דרך פלונית עוברת בשדה פלוני, מפני שהוא כמזון. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: נאמנין.

ד. אמר רבי יוחנן בן ברוקה: נאמנת אשה או קטן לומר: 'מכאן יצא נחיל זה'. במה דברים אמורים? בזמן שהעידו על מעמדו, אבל אם יצאו וחזרו – אין נאמנין; שלא אמרו אלא מתוך הפחד ומתוך תיראה. אחד אנשים ואחד נשים, אחד עבדים ואחד קטנים, נאמנין לומר: 'מקום זה טמא ומקום זה טהור'.

ה. רבי יהודה אומר: קטנה בת ישראל שנשבית, אפלו היא בת עשר שנים – הרי היא בקדשתה, וכתבתה מאתים, הבא על החרשת, ועל השומטה, ועל הבוגרת, ועל מכת עץ – אין להן קנס. סומא ואילונית – יש להן קנס.

ו. רבי נחוניא בן הקנה אומר: הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה – אין להן קנס. וכן היה רבי נחוניא בן הקנה אומר: יום הכפורים הרי הוא כשבת לתשלומין.

ז. אחד האונם ואחד המפתה. מה בין אונם למפתה? אונם נותן את הצער, והמפתה אינו נותן את הצער. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי אליעזר: זה וזה אין נותנין הצער, מפני שסופה להצטער תחת בעלה. אמרו לו: אין דומה נבעלת ברצון, לנבעלת שלא ברצון:

ח. אף על פי שאמרו: 'אונם נותן מיד', לכשיוציא – אין נותן כלום. רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: נותן כתבה מנה, אף על פי שאמרו: 'מפתה לכשיוציא נותן', אבל בשתה ופגמה – נותן מיד, מה בין נותן מיד לנותן לאחר זמן? נותן מיד, אם מתה – אביה יורשה, נותן לאחר זמן, אם מתה – בעלה יורשה:

ט. אָחד הָאֹנִים וְאָחד הַמוֹצִיא שֵׁם רַע שֶׁגָּרְשׁוּ – כּוֹפִין אוֹתוֹ לְתַהוֹזֵר, אִם הָיוּ כְּהַנִּים – לֹקִים אַרְבָּעִים. אָחד הָאֹנִים וְאָחד הַמְּפַתֵּה, בֵּין הֵיאָּ בֵּין אָבִיהָ יְכוּלִין לְעַבְבֵי, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כב, טז): "אִם מָאֵן יִמָּאֵן אָבִיהָ" וְגו'. וְאוֹמֵר (דְּבָרִים כב, כט): "וְלוֹ תַהֲיֶה לְאִשָּׁה"; וְלוֹ אַתָּה כּוֹפֵה, וְאִי אַתָּה כּוֹפֵה לָּהּ לְיָבֵם.

י. קַטְנָה מִבֵּת יוֹם אָחד וְעַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת – יֵשׁ לָּהּ מִכָּר וְאִין לָּהּ קָנָם. מִשֶּׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת וְעַד שֶׁתִּבְגֵּר – יֵשׁ לָּהּ קָנָם וְאִין לָּהּ מִכָּר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ קָנָם – אִין מִכָּר, וְכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ מִכָּר – אִין קָנָם. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: קַטְנָה, מִבֵּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אָחד וְעַד שֶׁתִּבְגֵּר – יֵשׁ לָּהּ קָנָם.

יוֹם שְׁלִישִׁי, ג' כִּסְלִיו

לְמַדָּת כָּבֵר דָּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבָמוֹת נב; יְרוּשָׁלַּיִם: שְׁבִיעִית לא

מִסְכֵּת כְּתוּבֹת פָּרָק רְבִיעִי

א. יָפָה בַּח הַבַּעַל מִבַּח הָאָב, וְכַח הָאָב מִבַּח הַבַּעַל. יָפָה בַּח הַבַּעַל – שֶׁהַבַּעַל אוֹכַל פְּרוֹת בְּחַיִּיהָ, מִה שְׂאִין בֶּן בָּאָב. יָפָה בַּח הָאָב – שֶׁהַבַּעַל חָיַב בְּמִזְוֹנוּתֶיהָ, בְּפִרְקוּנָהּ, וּבְקַבּוּרָתָהּ. מִקּוֹם שֶׁנִּהְגוּ לְהַסְפִּיד – מִסְפִּיד, מִה שְׂאִין בֶּן בָּאָב.

ב. יָפָה בַּח אִשָּׁה מִכַּח יְבָמָה, וְיָפָה בַּח יְבָמָה מִבַּח אִשָּׁה. יָפָה בַּח אִשָּׁה – שֶׁהָאִשָּׁה אוֹכַלַת בְּתֵרוּמָהּ, בִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסָה לַחֶפֶה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעְלָהּ, מִה שְׂאִין בֶּן בִּיבָמָה. יָפָה בַּח יְבָמָה – שֶׁהָבָא עַל יְבָמָתוֹ, בֵּין בְּשׁוּגָג בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאַגָּם בֵּין בְּרִצּוֹן, אִפְלוּ בְּבֵית אָבִיהָ – קָנָה, מִה שְׂאִין בֶּן בְּאִשָּׁה.

ג. הָלַךְ הָאָב עִם שְׁלוּחֶיהָ, אוֹ עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל, אוֹ שֶׁחָלְכוּ שְׁלוּחֵי הָאָב עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל, אוֹ שֶׁחִיתָה לָּהּ חָצֵר בְּדֶרֶךְ וְנִכְנְסָה וְלָנָה בְּתוֹכָהּ, אוֹ שֶׁנִּכְנְסָה לַחֶפֶה שֶׁלֹּא לְשֵׁם נְשׂוּאִין וּמָתָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁבְּתִבְתָּהּ אֶצֶל בַּעְלָהּ – אָבִיהָ יוֹרְשָׁהּ. מִסֵּר הָאָב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל אוֹ שֶׁמְסָרוּ שְׁלוּחֵי הָאָב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל, אוֹ שֶׁחִיתָה לָּהּ חָצֵר בְּדֶרֶךְ, וְנִכְנְסָה וְלָנָה בְּתוֹכָהּ, אוֹ שֶׁנִּכְנְסָה לַחֶפֶה לְשֵׁם נְשׂוּאִין וּמָתָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁבְּתִבְתָּהּ אֶצֶל אָבִיהָ,

מתה – בעלה יורשה. במה דברים אמורים? בכתבתה, אבל בתרומה אין אוכלת בתרומה עד שתפנס לחפה.

ד. נשפית – אין חיב לפדותה, במה דברים אמורים? בשביות מלכות, אבל בשביות לסמים – פודה. אם רצה לקים – יקים. ואם לאו – יוציא ויתן כתובה מנה. נשפית לאחר מיתת בעלה – אין היתומין חיבין לפדותה, ולא עוד, אלא אפלו נשפית בחיי בעלה, ולאחר בן מת בעלה – אין יורשים חיבין לפדותה.

ה. היתה גזונית מנכסיו, וצריכה רפואה – הרי היא כמזונות. רבי שמעון בן גמליאל אומר: רפואה שיש לה קצבה – נתרפא מכתבתה. שאין לה קצבה – הרי היא כמזונות. היו שני בצורת, ואמר לה: 'טלי גיטוד וכתובתך, צאי ופרנסי את עצמד' – הרשות בידו.

ו. לא כתב לה: 'בנין דכרין דיהוין לך מינאי, אינון ירתון כספ פתובתיה, יתיר על הולקיהון דעם אחוהון'⁴ – חיב, שהוא תנאי בית דין, כל הארצות פותבין פאנשי ירושלים.

ז. נושא אדם אשה, ופוסק עמה: 'על מנת שלא לזון, על מנת שלא לפרנס'. ולא עוד, אלא שפוסק עמה: 'על מנת שתהא זנתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה'. מעשה ביהושע בנו של רבי עקיבא שנשא אשה, ופסק עמה: 'על מנת שתהא זנתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה, והיה שני בצורות, עמד וחלק, התחילה קובלת עליו לחכמים, וכשבא לבית דין, אמר להם: 'היא נאמנת עלי יתר מכל אדם'. אמרה להם: 'ודאי כד התנה עמי! אמרו לה חכמים: אין פלום אחר תקיצה.

ח. מצוה לזון את הבנות, ואין צריך לומר את הבנים; דברי רבי מאיר. ורבי יהודה אומר: מצוה לזון את הבנים, ואין צריך לומר לבנות, אחר מיתת אביהן, אבל בתי אביהן – אלו ואלו אינן נזונין.

---

⁴ הבנים הנזכרים שיהיו לה מנוי, הם ירשו את כסף הכתובה שלה, יותר על חלקיהם שעם אחיהם.

ט. הלל הזקן היה דורש לשון הדין, שהיו בני אלכסנדריא מקדשין נשותיהן, ובשעת בניםתן לשוק – באין אחרים וחוטפין אותן מהם, בקשו חכמים לעשות בניהן ממזרין. אמר להם הלל הזקן: 'הביאו לי כתבת אמון'. ומצא שכתוב בהן: 'לשתכנסי לחפה, הוי לי לאנתו בדת משה וישראל'; ולא עשו בניהן ממזרים.

י. רבי מאיר היה דורש לשון הדין: המקבל שדה מחברו, ומשזכה בה הובירה – שמיין לו כפה היא ראויה לעשות, ונותן לו, שקף כותב לו: 'אם אוכיר ולא אעביד אשלים במוטבא'⁵.

יא רבי יהושע היה דורש לשון הדין: אדם מביא קרבן עשיר על אשתו, וכן כל קרבן וקרבן שהיא תיבת, שכן כתב לה: 'אחריות דאית לך עלי'. שברה לו מקצת כתבתה – שברה לו את פלה, שקף היא כותבת לו: 'אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא'.

⁵ אם אשאר את השדה בורה ולא אעבדנה אשלים במוטב.

יב. רבי יהושע בן קרחה היה דורש לשון הדייט: המלוה את חברו על המשכון – לא ימשכנו יותר מחובו, שפך בותב לו: 'תשלמתא דאית לך עלי, כל קבל דיכי'.

יג. רבי יוסי הגלילי היה דורש לשון הדייט: מקום שנהגו לעשות כתבה מלוה – גובין מלוה. מקום שנהגו לכפל – אין גובין אלא מחצה.

יד. אבי הין שנעשה ערב לכתבת פלתו, אם יש נכסים לין – גובין משל בן, ואם לאו – גובין משל אב. עשה האב בית או שדה אפותיקי לכתבת פלתו – בין כך ובין כך גובין מהן.

טו. מי שיצא בנו למדינת הים, ושמע שמת בנו, ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים, ואחר כך נודע שבנו קים – מתנתו מתנה. רבי שמעון בן מנסיא אומר: אין מתנתו מתנה, שאלו היה יודע שבנו קים, לא היה כותב. היה חולה ומטל בפטה, אמרו לו: 'נכסים למי?' אמר להם: 'דמיתי שיש לי בן, עכשיו שאין לי בן – נכסי לפלוני'. ואחר כך נודע שיש לו בן – לא אמר פלום. היה חולה ומטל בפטה, אמרו לו: 'נכסיך למי?' אמר להם:

דפיתו שאשתי מעברת, עכשיו שאין אשתי מעברת – נכסו לפלוני, ואחר כך נודע שאשתו מעברת – לא אמר פלוס.

טז. גר שמת, ובזבזו ישראל את נכסיו, ואחר כך נודע שיש לו בנים במדינת הים, או שאשתו מעברת – פלם חיבין להחזיר. החזירו הכל ומתו בניו, או הפילה אשתו: מחזיק בשנייה – זכה. בראשונה – לא זכה.

יז. הבנות, בין שנשאו עד שלא בגרו, ובין בגרו עד שלא נשאו – אבדו מזונותיהן, ולא אבדו פרנסתן; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף אבדו פרנסתן. ביצד הן עושות? שוכרות להן בעלים ומוציאים להן פרנסתן.

יח. אחד נכסים שיש להן אחריות, ואחד נכסים שאין להן אחריות – מוציאים למזון אשה ובנות. דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: נכסים שיש להם אחריות – מוציאים לבנות מן הבנים, ולבנות מן הבנות, ולבנים מן הבנים, ולבנים מן הבנות, בנכסים מרבים, אבל לא לבנים מן הבנות בנכסים מועטים. נכסים שאין להם אחריות – מוציאים לבנים מן

יה _____ שְׁעוּרִים יוֹמִיִּים לַיָּמֵי שְׁבוּעַ פְּרִשַׁת וַיֵּצֵא תְּשׁוּעָה

הַבְּנוֹת, לַבְּנוֹת מִן הַבְּנוֹת, אֲבָל לֹא לַבְּנוֹת מִן הַבְּנוֹת, בֵּין
שְׁשׁעָבָד הָאֵב בְּחַיּוֹ בֵּין שְׁשׁעָבָדוֹ הַיִּזְרָשִׁין אַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן
– אִין נְפָרְעִין מִהֶן לַעֲנִין פְּתֻבָּה, אֲבָל לַפְּרָנְסָה גּוֹבִין מִהֶן.

יום רביעי, ד' כסליו

לְמַדַּת כָּבָר דֵּן הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבָמוֹת נג; יְרוּשָׁלַּיִם: תְּרוּמוֹת א

מִסְפַּת פְּתֻבָּת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַבּוֹנֵרַת פְּתֻבָּעָה, וְנוֹתְנִים לָהּ שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ, אִם הִיְתָה
קִטְנָה – בֵּין הִיא בֵּין אֲבִיהָ יְכוּלִין לַעֲכָב. רַבִּי טְרַפּוֹן אָמַר:
נוֹתְנִין לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? מִן הָאֲרוּסִין,
אֲבָל מִן הַנְּשׂוּאִין – מוֹדָה רַבִּי טְרַפּוֹן שְׁנוֹתְנִין לָהּ מִחֻצָּה חֲלִין,
וּמִחֻצָּה תְּרוּמָה. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּבַת פֶּהֶן לְכַתָּן, אֲבָל
בַּת יִשְׂרָאֵל לְכַתָּן – דְּבָרֵי הַכֹּל מִחֻצָּה חֲלִין וּמִחֻצָּה תְּרוּמָה. רַבִּי

יהודה בן בתירה אומר: שתי ידות תרומה ואחד חלין. רבי
 יהודה אומר: נותנים לה הכל תרומה, והיא מוכרת ולוקחת
 בדמיה חלין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מקום שהזכירו
 שם תרומה – נותנין לה בפלים חלין. זו משנה ראשונה!
 רבותינו אמרו: אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה,
 והיבמה עד שתבעל, ואם מתה – בעלה יורשה. אומר רבי
 מנחם בן נפח משום רבי אליעזר הקפור: מעשה ברבי טרפון
 שקדש שלש מאות נשים להאכילן בתרומה, שהיו שני בצרת.
 וכבר שלח יוחנן בן בג בג אצל רבי יהודה בן בתירה
 לנציבים, אומר לו: שמעתי עליך שאתה אומר – 'בת ישראל
 המאוסת לכהן אוכלת בתרומה', שלח לו ואמר לו: 'מחזק
 היתי בך שאתה בקי בחדרי תורה, לדון קל וחומר אי אתה
 יודע? ומה שפחה בנענית שאין ביאתה קונה אותה לאכל
 בתרומה, בספה קונה אותה להאכילה בתרומה, בת ישראל
 שהביאה קונה אותה להאכילה בתרומה, אינו דין שיהא כסף
 קונה אותה להאכילה בתרומה? אבל מה אעשה? שהרי אמרו
 חכמים: אין ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה עד שתכנס
 לחפה, אם מתה – בעלה יורשה'.

ב. יבמה מה היא למזונות? כל זמן שנתחייב הבעל – יבמין חיבין, לא נתחייב הבעל – אין היבמין חיבין. מעשה ידיה של מי? אם היתה נזונת משלהן – הרי הן שלהן. ואם לאו – הרי הן של עצמה. בין כן ובין כן של עצמה. המקדיש מעשה ידי אשתו – הרי זה מעלה לה פרנסה מתוכן, והשאר הקדש.

ג. מלאכות שהאשה עושה לבעלה: שבעה גופי מלאכות מנו, ושאר לא הצרכו למנות. אינה כופה לעשות לאביו, ולא לבנו, ולהטיל לפני בהמתו, אבל כופה לתן תבן לפני בקרו, מקום שלא נהגו אחת מכל אלו – אינו יכול לכופה. רבי יהודה אומר: אף אין כופה לעשות בפשתן, מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרביט את השפתים. נדרה שלא להניק את בנה – בית שמאי אומרים: שומטת יד מפיה. ובית הלל אומרים: כופה ומניקתו. נתגרשה – אין כופין אותה להניק. אם היה בנה מכירה – נותנין לה שכרה, וכופה ומניקתו מפני הסכנה. אין האיש כופה את אשתו שתניק את בן חברו, ואין האשה כופה את בעלה שתניק את בן חברתה.

ד. המדיר את אשתו מתשמיש המטה, בית שפאי אומרים: שתי שבתות פיוּלְדָה נקבה. בית הלל אומרים: שבת אחד פיוּלְדָה זכר, וכימי נדתה. יתר על כן – יוציא ויתן כתבה.

ה. הפועלים – שתיים בשבת. במה דברים אמורים? בעושיין מלאכה בעירן, ואם עושיין מלאכה בעיר אחרת – פעם אחת בשבת. החמרים – אחת לשתי שבתות. הגמלין – אחת לשלשים יום. הספנין – אחת לששה חדשים.

ו. המורדת על בעלה – פוחתין לה מכתבתה שבָּעָה דינרים בשבת. רבי יהודה אומר: שבָּעָה טרפעיקים, זו משנה ראשונה: רבותינו התקינו, שיהו מכריזין עליה ארבע וחמשה שבתות, זו אחר זו, פעמים בשבת, ושולחין לה בית דין: 'הוי יודעת, שאפלו כתבתך מאה מנה – הפסדת'. אחת ארוסה ואחת נשואה ואחת שומרת יכם, אפלו נדה אפלו חולה.

ז. הפושרה את אשתו על ידי שלישי – לא יפחות לה מקבים חמין, או מארבע קבין שעורים, וכלם במדת איטלקי, ואפלו נדה ואפלו חולה ואפלו שומרת יכם. נותן פוס חבית וקדרה,

פֶּדָה נָר וּפְתִילָה. יֵיז אֵין לָהּ – שְׂאִין נְשׁוּתִיהֶן שֶׁל עֲנָיִים שׁוּתוֹת
יֵיז. פֶּר אֵין לָהּ – שְׂאִין נְשׁוּתִיהֶן שֶׁל עֲנָיִים יִשְׁנוֹת עַל פֶּר.

ח. מוֹתֵר מְזוֹנוֹת לְבַעַל. וּמוֹתֵר בְּלָאוֹת שֶׁל אִשָּׁה. הָעֶשִׂיר –
עוֹלָה עֲמוּז. הָעֵנִי – אֵין יוֹרְדַת עֲמוּז. מַעֲשֵׂה בְּבִתּוֹ שֶׁל נִקְדִּימוֹן
בֶּן גּוּרְיוֹן שֶׁפָּסְקוּ לָהּ חֲכָמִים חֲמִשׁ מֵאוֹת דִּינָרֵי זָהָב בְּכָל יוֹם
לְקַפֵּת בְּשָׂמִים, וְלֹא הִיְתָה אֵלָּא שׁוֹמֵרֵת יָבָם. אֵף הִיא קָלְלָה
אוֹתָם, אִמְרָה לָהֶם: כֶּד תִּפְסְקוּ לְבְנוֹתֵיכֶם! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
רַבִּי צְדוֹק: אֲרֵאָה בְּנַחֲמָה אִם לֹא רְאִיתִיהָ שְׁמֹלְקֶמֶת שְׁעוּרִים
תַּחַת מְלַפֵּי סוּסִים בְּעַבּוֹ, קָרָאתִי עָלֶיהָ מְקַרָּא זֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים א,
ח): "אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיָּפָה בְּנָשִׁים" וְגו'.

יוֹם הַמִּישִׁי, ה' בְּסֵלִיו

לְמַדַּת כָּבֵד דֵּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבָמוֹת נַד; יְרוּשָׁלַּיִם: תְּרוּמוֹת ב

מִסְפֶּקֶת בְּתַבּוֹת פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. מי שפמת, והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבין – הבנים ירשו והבנות נזונות ומתפרנסות. כיצד הבנים ירשו? אין אומרים: 'אלו היתה אביהם קיים היתה נותן להם כף וכד'; אלא רואים את אחד כאלו הוא אביהם ונותנים להם. כיצד הבנות נזונות ומתפרנסות? אין אומרים: 'אלו היתה אביהן קיים היתה נותן להן כף וכד'; אלא רואין שפנגדן היאך מתפרנסות, ונותנין להן. רבי אומר: כל אחת ואחת נוטלת עשור נכסים. רבי יהודה אומר: אם השיא את בת הראשונה – ינתן לשניה, כדרך שנתן לראשונה. אמרו לו: יש שמשיא את בתו ונוטל מעותיו, ויש שמשיא את בתו, ונותן אחריה מעות. וכן היתה רבי יהודה אומר: המשיא את בתו סתם – לא יפחות לה מחמש סלעים, שבראשונה היתה לוקח לה כל צרפה.

ב. פסקה להכנים לו שני סלעים, נעשו שישה דינרים, מה שחתן פוסק – פוסק פחות חמש, חוץ ממואתים לבתולה ומנה לאלמנה. פסקה להכנים לו זתב – הרי הוא ככלים. דינרי זתב – הרי הן ככספים. רבי שמעון בן גמליאל אומר: וכן הוא

הדבֿר, בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נִהְגוּ שְׁלֹא לְפָרְטֵן דִּינָרֵי זָהָב – שְׁמוּן אוֹתָן וְהָרִי הֵן בְּשׂוֹיִיָהוֹן, וְהַזָּהָב – הָרִי הוּא בְּכֵלִים.

ג. הַכְּנִיסָה לוֹ, בֵּין שׁוּם בֵּין כְּסָפִים, וְנָתַן עֵינָיו לְגִרְשָׁה – הִיא לֹא תֹאמַר לוֹ: 'תָּן לִי שׁוּמִי', וְהוּא לֹא יֹאמַר לָהּ: 'מָלִי בְּסִפְדָּךְ', אֲלֹא נוֹטֶלֶת מַה שֶּׁפָּתַב לָהּ בְּכַתְּבָתָהּ.

ד. פְּסָקָה לְהַכְנִים לוֹ כְּסָפִים, סִלְעָה נַעֲשָׂה שֶׁשָּׂה דִינָרִים, חֲתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִינָרִים לְמָנָה לְקַפֵּת בְּשָׂמִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכֵן כָּל מָקוֹם שֶׁנִּהְגוּ שְׁלֹא לְפָחוּת מִן הַשׁוּם, וְשֶׁלֹּא לְהוֹסִיף עַל הַכְּסָפִים – אֵין מְשַׁנֵּין מִמְּנָהוּג הַמְּדִינָה.

ה. פְּסָקָה לְהַכְנִים לוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָר שׁוּם, וְכָתַב לָהּ אֲלֹף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, אִם עֲשָׂתָה קִיצָתָהּ – נוֹטֶלֶת מַה שֶּׁפָּתַב לָהּ. וְאִם לֹא – גוֹרַע בְּנִגְדָן שְׁלֹשׁ דִּינָרִין לְכָל סִלְעַ וְסִלְעַ. פְּסָקָה לְהַכְנִים לוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָרֵי כְּסָפִים, וְכָתַב לָהּ אֲלֹף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, אִם עֲשָׂתָה קִיצָתָהּ – נוֹטֶלֶת מַה שֶּׁפָּתַב לָהּ, וְאִם לֹא – גוֹרַעַת בְּנִגְדָן חֲמֵשָׁה דִּינָרִין לְכָל סִלְעַ וְסִלְעַ. הַכְּנִיסָה לוֹ אֲלֹף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, וְכָתַב לָהּ שׁוּם מְשַׁנֵּים עֲשָׂר מָנָה, אִם

עשיתה קיצתה – נוטלת מה שכתוב לה. ואם לאו – לא יפחות לבתולה ממואתים ולא למנה ממונה.

ו. הפשיא את בתו, ופסק עם חתנו שינעמד ערם ויכסנה, אין אומרים: ינעמוד ערם ויכסנה, אלא מכסה את הראוי לה. וכן הפשיאין את היתומה – לא יפחתו לה מחמשים דינר, ואם יש בנים – מפרנסין אותה לפי כבודה.

ז. יתומה שהשיאה אמה או אחיה וכתבו לה מאה או חמשים וזו אף על פי שכתב להן הבעל: דין ודברים אין לי עמהם, יכולה היא כשנתגדיל להוציא מידם מה שראוי להנותן לה. האיך פוסק על ידי בתו, ואין האשה פוסקת על ידי בתה.

ח. יתום ויתומה שמבקשין להתפרנס – מפרנסין את היתומה ואחר כך מפרנסין את היתום, מפני שהאיש דרבו לחזר על הפתחים ואין האשה דרבה לחזר.

ט. יתום ויתומה שמבקשין לינשא – משיאין את היתומה תחלה, ואחר כך משיאין את היתום; מפני שבשיתה של אשה מרבה משל איש. יתום שמבקש לישא – שוכרין לו בית.

ומציעין לו מטה, ואחר כך משיאין לו אשה, שנאמר (דברים טו, ח): "די מחסורו אשר יחסר לו"; די מחסורו – 'זה הבית'. אשר יחסר – 'זה המטה והשלחן'. לו – 'זו אשה'; שנאמר להלן (בראשית ב): "אעשה לו עזר כנגדו", מה "לו" האמור להלן – 'אשה', אף "לו" האמור כאן – 'אשה'.

י. הפושליש מעות להתנו לקח בהן שדה לבתו, והיא אומרת: 'תנו לבעלי מן הארוסין' – יעשה השליש מה שהושלש בידו. 'מן הנשואין' – הרשות בידה; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אם היתה קטנה, בין מן הארוסין בין מן הנשואין – יעשה שליש מה שהושלש בידו. אם היתה גדולה, בין מן הנשואין בין מן הארוסין – הרשות בידו.

יא. האומר: 'תנו שקל מנכסי לבני בשבת', וראוין לתנו להן סלע – נותנין להם סלע. ואם אומר: 'אל תתנו להם אלא שקל' – אין נותנין אלא שקל. אם אומר: 'אם מתי ירשו אחרים תחתיהן', בין שאמר 'תנו' בין שאמר 'אל תתנו' – אין נותנין להם אלא שקל. 'למזון אשה ובנות' – בין שאמר 'תנו' בין שאמר 'אל תתנו' – נותנין להן סלע. רבן שמעון בן גמליאל

אומר: הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר – הָאֹמֵר: 'תִּנּוּ שֶׁקֶל מִנְכָסֵי לְבָנֵי
בְּשֶׁבֶת', וְחֵן רְאוּיָן לַפּוֹל סָלַע – נוֹתְנִין לָהֶם שֶׁקֶל, וְהַשְּׂאָר –
מִתְפָּרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: גְּזוּזִין וְהוֹלְכִין עַד
שִׁיבְלוּ נְכָסָיו, וְהַשְּׂאָר מִתְפָּרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה.

יום שישי, ו' פסחיו

למדת כבר דף היומי? בבלי: יבמות נה; ירושלמי: תרומות ג

מסכת כתבות פרק שביעי

א. עד שלשים יום יעמיד פרנס, ובכהנת שלשה חדשים; דברי
רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בישראל, חדש אחד – יקום. שנים
– יוציא ויתן כתבה. ובכהן, שנים – יקום. שלשה – יוציא ויתן
כתבה.

ב. הדירה שלא תטעם אחד מכל הפינין, בין מאכל רע בין
מאכל יפה, אפלו לא טעמה אותו המין כל ימיה – יוציא ויתן

בְּתַבָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: רוֹצוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא לְמַעַם תִּבְשִׁיל וּפְרוֹת, וְאֵל יֵצֵאוּ יוֹם אֶחָד מִתַּחַת בַּעֲלֵיהֶן.

ג. הַדִּירָה שְׁלֹא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִין, אֲפֵלוּ הִיא יִלְדָה וְהַדִּירָה שְׁלֹא תִלְבַּשׁ בְּגָדֵי זְקֵנָה, אֲפֵלוּ הִיא זְקֵנָה וְהַדִּירָה שְׁלֹא תִלְבַּשׁ בְּגָדֵי יְלָדָה – יוֹצֵיא וַיִּתֵּן בְּתַבָּה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: בְּעֲנִיּוֹת שְׁלֹא נָתַן קֶצֶפָה, וּבַעֲשִׂירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם. הַדִּירָה שְׁלֹא לְהַשְׁאִיל נֶפֶחַ וּכְבָרָה רַחִים וְתַנּוּר – יוֹצֵיא וַיִּתֵּן בְּתַבָּה, מִפְּנֵי שְׁמִשְׂאָה שֵׁם רָע בְּשִׁכְנוּתֶיהָ. וְכֵן הִיא שֶׁנִּדְרָה שְׁלֹא לְהַשְׁאִיל נֶפֶחַ וּכְבָרָה רַחִים וְתַנּוּר – תֵּצֵא שְׁלֹא בְּכַתְּבָה, מִפְּנֵי שְׁמִשְׂאָתוֹ שֵׁם רָע בְּשִׁכְנוּתוֹ.

ד. הַדִּירָה שְׁלֹא תִלְךָ לְבֵית הָאֵבֶל אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתָּה – יוֹצֵיא וַיִּתֵּן בְּתַבָּה; שְׁלִמְחָה תִּהְיֶה מִטְּלָת וְאִין כָּל בְּרִיָּה סוֹפְנָה. הָיָה רַבִּי מֵאִיר אָמַר: מַה תִּלְמוּד לֹאמַר (קִהְלַת ז' ב): "וְהָיָה יִתְּן אֵל לְבוֹ" – דְּבָרִים שֶׁל מִיתָה; עֶבֶד – דִּיעָבְדוֹן לָךְ. לְוִי – דִּילְוִיֹן לָךְ. סְפוּד – דִּיסְפּוּדָה. קָבַר – דִּיקְבְּרוּנָה, שְׁנֵאמַר (שִׁם): "טוֹב לָלֶכֶת אֶל בֵּית אֲבִל".

ח. הדירה שפתיא מטעמת תבשילה לכל אדם, או שפתיא ממלאה ומערה לאשפה, ושתאמר לכל אדם דברים שפינו לבניה – יוציא ויתן כתבה; מפני שלא נהג עמוה פדת משה וישראל. וכן היא יוצאה וראשה פרוע, יוצאה ובגדיה פרומים, ולבה גם בעבדיה ובשפחותיה ובשכנותיה. יוצאה ומוזה בשוק, רוחצת ומרחצת במרחץ עם כל אדם – תצא שלא בכתבה מפני שלא נהגה עמו פדת משה וישראל. רבי יהודה אומר: אם היה יודע בה שמדירה ואינה מקימת – אל ישנה וידירה. רבי יהודה אומר: אם היה יודע בה שאינה קוצה לה חלה – יוציא ויתקן אחריה. איזו היא קולנית? כל שמדברת בביתה, וחברותיה שומעין את קולה.

ו. כל אלו נשים שעברו על הדת – צריכות התראה, ויוצאות שלא בכתבה. לא התרה בהן – יוציא ויתן כתבה. כל אלו שאמרו יוציא ויתן כתבה – אין צריך לומר מאתים לבתולה ומנה לאלמנה, אלא יתר על כן, אפלו פתפתה מאה מנה – אבדה את הכל, ונוטלת בלאיות שמוצאה לפניה.

ז. הַמְקַדְּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנַת שְׂאִין עָלֶיהָ נְדָרִים, וְנִמְצָא עָלֶיהָ נְדָרִים – אֵינָה מְקַדְּשֶׁת. הַלֵּכָה אֶצֶל חָכָם וְהִתִּיר לָהּ אֶת נְדָרָה – הֲרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת. כְּנִסְהָ סִתָּם וְנִמְצָאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים – תֵּצֵא שְׂלֵא בְּכַתְּבָהּ. הַלֵּכָה אֶצֶל חָכָם וְהִתִּיר לָהּ אֶת נְדָרָה – הֲרִי זֶה יָקִים, עַל מְנַת שְׂאִין בָּהּ מוֹמִין – אֵינָה מְקַדְּשֶׁת. הַלֵּכָה אֶצֶל רוֹפֵא וְרִפְּאָה – הֲרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת. כְּנִסְהָ סִתָּם וְנִמְצָאוּ בָּהּ מוֹמִין – תֵּצֵא שְׂלֵא בְּכַתְּבָהּ. בְּאֵלֵי נְדָרִים אָמְרוּ? דְּבָרִים שְׂיִשׁ בָּהֶם עֲנֹי נַפְשׁ, כְּגֹן שֶׁנְּדָרָה שְׂלֵא תֹאכַל בְּשָׂר, וְשְׂלֵא תִשְׁתֶּה יַיִן, וְשְׂלֵא לְלַבֵּשׁ בְּגָדֵי צְבָעוֹנִין.

ח. כָּל הַמוֹמִין הַפּוֹסְלִין בַּכֹּהֲנִים – פּוֹסְלִין בְּנָשִׁים. יֵתֵר עָלֶיהֶן הַנָּשִׁים – רֵיחַ תִּפְחָה, וְרֵיחַ זַעֲתָה, וְשׁוֹמְאָ שְׂאִין לָהּ שְׁעָר.

ט. הָאֹמֵר לְחֵבְרוֹ: 'קִדְּשׁ לִי בַתְּךָ זֶה עַל מְנַת שְׂאִין בָּהּ מוֹמִין'. אָמַר לוֹ: 'בְּתִי זֶה, הַזֹּלָה הִיא, שׁוֹמְתָה הִיא, נִכְפִּית הִיא, מִשְׁעַמְמָת הִיא'; הִיָּה בָּהּ מוֹם אֶחָד מֵהֶן, וְסִנְפָּה בֵּין הַמוֹמִין – הֲרִי זֶה מִקַּח טְעוּת. מוֹמִין תִּלְלוּ וּמוֹם אַחַר עֲמִהֶן – אֵין זֶה מִקַּח טְעוּת. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּמוֹמִין שֶׁדָּרְכָן לְתוֹלַד

עמה, שאף על פי שהיא אצל בעלה, אביה צריך להביא ראיה.
בנסיסה סתם ונמצאו בה מומין ונדירים – הרי זה יקים.

י. רבי שמעון בן גמליאל אומר: נסמית עינו, נקטעה ידו,
ונשברה רגלו, מומין גדולין הן – יוציא ויתן כתובה. איזהו
מקמין? זה בורסי. ויש אומרים: זה המקמין צואה. מצרף
נחשת – זה המתנדף נחשת מעקרו. רבי יוחנן בן רבי יהודה
אומר: בעל פוליוס – זה ריח הפה.

יא. אימתי אמרו 'יוציא ויתן כתובה'? בזמן שהוא רוצה והיא
אינה רוצה, היא רוצה והוא אינו רוצה. אם היו שניהם רוצים
– יקמו. מכה שחין, ואף על פי ששניהם רוצים – לא יקמו.
אמר רבי שמעון בן גמליאל: מצאני זקן אחד מאנשי ירושלים
סמוך לצפורי, ואמר לי: עשרים וארבעה מבי שחין הן, וכלן
אמרו חכמים: תשמיש קשה להן, ובעלי רהתן קשה מבלין.

שבת קדש, ז' בסליו

למדת כבוד דף היומי? בבלי: יבמות נו; ירושלמי: תרומות ד

מסכת בתבות פ"ק שמיני

א. אמר רבי יהודה: אמרו לפני רבן גמליאל – הואיל וארוסה אשתו, ונשואה אשתו, מה זו – מכרה בטל, אף זו – מכרה בטל. אמר להם: על חדשים אנו בושים אלא שאתם מוגלגלין עליהם את הישנים? אמר רבי חנניא בן עקביא: לא כן השיבן רבן גמליאל לחכמים, אלא כן השיבם: – לא אם אמרתם בנשואה, שכן הוא זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה, תאמרו בארוסה שאין זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה?

ב. אמרו לו: 'הרי שנפלו לה נכסים עד שלא נשאת, ונשאת, מהו?' אמר להם: 'אף זו לא תמכר, ואם מכרה ונתנה קים'. אמרו לו: 'הואיל וזכה באשה – לא יזכה בנכסים'. אמר להם: 'על חדשים אנו בושים, אלא שאתם מוגלגלין להביא עלינו את הישנים'; רבותנו חזרו ונמנו בנכסים שנפלו לה עד שלא נשאת, ונשאת, שאם מכרה ונתנה – בטל. ורבי שמעון חולק

בין נכסין לנכסין. נכסין הידועין לבעל – לא תמכר, ואם מכרה ונתנה – מכרה בטל, שעל מנת בן נשאה, ושאינ ידועין לבעל – לא תמכר, ואם מכרה ונתנה – מכרה קיים. אלו הן שאינם ידועים: כל שיששבת באן, ונפלו לה נכסים במדינת הים.

ג. היורד לנכסי אשתו, ונתן עיניו לגרשה, אם קדם ותלש מן חקרקע כל שהוא – הרי זה זריו ונשפר. היורד לנכסי שבוי – אין מוציאם אותו מידו, ולא עוד, אלא אפלו שמע שהן ממשמשין ובאין, וקדם ותלש ואכל – הרי זה זריו נשפר. ואלו נכסי שבויין: כל שהלך אביו או אחיו, או אחד מן המורישין למדינת הים, ושמע בהן שמתו, וירד לנחלה, היורד לנכסי נטושין – מוציאין אותו מידו. אלו הן נכסי נטושין: כל שלא שמעו שמתו, וירד לנחלה. אמר רבי שמעון בן גמליאל: שמעתי שהנטושין בשבויין. היורד לנכסי רטושין – מוציאין אותו מידו. ואלו הן נכסי רטושין: כל שאינו יודע להיכן הלכו, וכלם שמין להם בארים.

ד. וכלן שמין להם בעידית. אלו הן רטושין: כל שאינו יודע מהיכן הן.

ח. הנגב שנטל מזה ונתן לזה, מה שנטל - נטל, ומה שנתן - נתן. הגזלן שנטל מזה ונתן לזה - מה שנטל - נטל, ומה שנתן - נתן. הירדן שנטל מזה ונתן לזה - מה שנטל - נטל ומה שנתן - נתן. שטף נהר עצים ואבנים וקורות, נטל מזה ונתן לזה, אם נתיאשו הבעלים - הרי אלו שלו. ואם היו בעלים מרדפין אחריהם, או שהיו במקום אחר - הרי אלו של בעלים.

ו. הפותב נכסיו לבנו - צריך שייכתב מהיום ולאחר מיתה; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אינו צריך, מפני שזמנו של שטר מוכיח עליו. אומר לו רבי יהודה: והלא אין זמנו של שטר מוכיח עליו אלא משעה שנכתב, אף הפותב נכסיו לבנו, וחזר וקנה נכסים אחרים, כל שלא היה בכלל מתנה ראשונה - הרי הוא של יורשים.

ז. מכר הבן, או שמת האב, אם יש שם נכסים מחברים בקרקע - שמיז לו. המקבל שדה מחברו, והיא בית השלחין, או בית האילן. אם יש שם מחברים בקרקע - שמיז לו. המקבל

שְׁדָה מְחַבְרו, וְהַגִּיעַ שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה, אִם יֵשׁ שָׁם מְחַבְרִין
בְּקֶרֶע – שְׁמִין לוֹ. וְכֵלֵן שְׁמִין לוֹ בְּאָרִים.

ח. הַיּוֹרֵד לְחֻרְבָתוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, וּבִנְיָאָה שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת, כְּשֶׁהוּא
יוֹצֵא אוֹמֵר: 'תָּנָן לִי עֵצִי וְאֶבְנִי' – אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, וַיְדוּ עַל
הַתְּחֻתּוֹנָה. כִּיצַד יְדוּ עַל הַתְּחֻתּוֹנָה? אִם הַשֹּׁבֵב יִתֵּר עַל
הַהוֹצָאָה – נוֹתֵן לוֹ אֶת הַהוֹצָאָה, וְאִם הַהוֹצָאָה יִתֵּר עַל הַשֹּׁבֵב
– נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשֹּׁבֵב.

יְהוּדֵי יִקְרָא!

בְּקִבְעוֹת שֶׁל כְּמָה דְקוֹת בְּיוֹם אַתָּה יְכוּל לְזֻכּוֹת לְלַמֵּד אֶת כָּל
שְׂשָׁה סְדְרֵי הַתּוֹסֵפְתָא!!!